

Padomes secinājumi par progresu ES globālās stratēģijas īstenošanā drošības un aizsardzības jomā

Ievads

1. Saskaņā ar Eiropadomes 2016. gada 15. decembra secinājumiem un tajos sniegtajām norādēm Padome ir pārskatījusi, kā virzās tās 2016. gada 17. oktobra un 14. novembra secinājumu īstenošana. Tā atzinīgi vērtē turpmāk izklāstītos sākotnējos panākumus, kas gūti, ar visaptverošu pasākumu kopumu realizējot ES mērķu vērienīgumu, kurš izriet no ES globālās stratēģijas drošības un aizsardzības jomā. Tā aicina turpināt darbu un sniegt turpmākas norādes un piekrist pie šiem jautājumiem atgriezties maijā, pirms Eiropadomes jūnija sanāksmes.

2. Padome atgādina, ka tam būtu jāveicina Savienības spēja rīkoties kā drošības garantam un stiprināt kopējo drošības un aizsardzības politiku, kā arī tās globālā stratēģiskā loma un spēja rīkoties autonomi, kad un kur nepieciešams, un, kad vien iespējams, kopā ar partneriem.

3. Padome atzinīgi vērtē darbu, ko Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm veic, lai īstenotu Eiropas aizsardzības rīcības plānu. Tā atzinīgi vērtē arī Komisijas iecerī, kas izklāstīta tās 2016. gada 30. novembra paziņojumā, – 2017. gada pirmajā pusgadā iesniegt turpmākus priekšlikumus Eiropas aizsardzības fonda izveidei, ieskaitot sadaļu kopīgai spēju attīstīšanai, par ko kopīgi jāvienojas dalībvalstīm, un pētniecības sadaļu (šeit pirmais solis būtu uzsākt sagatavošanās darbu ar aizsardzību saistītu pētījumu jomā), kuru jāizskata nākamās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros. Padome atgādina aicinājumu, kuru 2016. gada decembrī Eiropadome izteica Eiropas Investīciju bankai, – izskatīt soļus, ar ko veicinātu investīcijas aizsardzības pētniecības un izstrādes darbību atbalstam.

Saskaņā ar saviem 2016. gada 14. novembra secinājumiem Padome arī atgādina, ka ir nepieciešams stiprināt KDAP efektivitāti un attīstīt un uzturēt dalībvalstu spējas, kam jābalstās uz integrētāka, ilgtspējīgāka, inovatīvāka un konkurētspējīgāka Eiropas aizsardzības tehniskā un rūpnieciskā pamata (EDTIB), kurš veicinātu arī nodarbinātību, izaugsmi un inovāciju visā ES un varētu palielināt Eiropas stratēģisko autonomiju, nostiprinot tās spēju sadarboties ar partneriem. Padome atgādina, ka šiem centieniem vajadzētu būt iekļaujošiem, sniedzot aizsardzības nozarei Eiropas Savienībā vienlīdzīgas iespējas, tiem vajadzētu būt līdzsvarotiem un pilnībā atbilstīgiem ES tiesību aktiem.

4. Padome atzinīgi vērtē arī ātro rīcību, ar kādu tika veikti Padomes 2016. gada 6. decembra secinājumu pēcpasākumi, īstenojot visas jomas kopīgajā deklarācijā, ko Varšavā parakstīja Eiropadomes priekšsēdētājs, Eiropas Komisijas priekšsēdētājs un Ziemeļatlantijas līguma organizācijas ģenerālsekretārs. Šajā sakarā tā aicina turpināt darbu, pilnībā respektējot iekļautības, savstarpības un ES lēmumu pieņemšanas procesu autonomijas principus, un 2017. gada jūnijā ziņot par gūtajiem panākumiem.

KDAP krīžu pārvarēšanas struktūru uzlabošana

5. Šodien Padome apstiprina konceptuālu dokumentu par KDAP misiju un operāciju operatīvo plānošanu un īstenošanas spējām. Ņemot vērā Eiropadomes decembra secinājumus un saskaņā ar tās 2016. gada novembra secinājumiem, minētajā dokumentā iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir ES visaptverošās pieejas ietvaros uzlabot ES spējas rīkoties ātrāk, efektīvāk un saskaņotāk, balstoties uz esošajām struktūrām un ņemot vērā civilmilitāru sinerģiju stiprināšanu. Pamatojoties uz minēto, Padome vienojas jo īpaši:

- Noteikt īstermiņa mērķi – ES Militārajā štābā Briselē izveidot militārās plānošanas un īstenošanas centru (MPĪC), kas stratēģiskā līmenī būs atbildīgs par militāro misiju bez izpildes pilnvarām operatīvo plānošanu un īstenošanu un strādās Politikas un drošības komitejas politiskajā kontrolē un stratēģiskajā vadībā. Jaunizveidotais MPĪC strādās paralēli un koordinēti ar Civilās plānošanas un īstenošanas centru (CPĪC).
- Paredzēt, ka ES Militārā štāba ģenerāldirektors būs MPĪC direktors un šajā statusā uzņemsies misijas komandiera funkcijas militārajām misijām bez izpildes pilnvarām, tostarp trim ES apmācības misijām, kas izvietotas Centrālāfrikas Republikā, Mali un Somālijā, ievērojot saskaņotos noteikumus.
- Aicināt Augsto pārstāvi ierosināt ES Militārā štāba konsolidētos noteikumus, kā arī ierosināt Padomes Lēmumu, kurā atspoguļota minētā kārtība un ar ko groza Padomes lēmumus par attiecīgajām KDAP misijām.
- Apvienotajā atbalsta koordinācijas vienībā Briseles līmenī apvienot civilo un militāro ekspertu zināšanas par galvenajām

misiju atbalsta jomām, lai ikdienā strādātu ar mērķi vēl vairāk nostiprināt un nodrošināt efektīvu civilmilitāro koordināciju un sadarbību saistībā ar KDAP civilo misiju un misiju bez izpildes pilnvarām operatīvo plānošanu un īstenošanu. Tas vēl vairāk palīdzētu pilnībā īstenot ES visaptverošo pieeju, vienlaikus ievērojot attiecīgās civilās un militārās komandķēdes un atšķirīgos finansēšanas avotus.

- Pārskatīt MPIC un Apvienotās atbalsta koordinācijas vienības izveidi vienu gadu pēc to darbības uzsākšanas pilnvērtīgā režīmā, tomēr ne vēlāk kā līdz 2018. gada beigām, pamatojoties uz Augstā pārstāvja ziņojumu. Šis pārskats būtu jāsapatavo, cieši konsultējoties ar dalībvalstīm, un tas neskartu nekādus turpmākus politiskus lēmumus.

Padome arī piekrīt konceptuālajā dokumentā ietvertajiem priekšlikumiem par stratēģisku prognozēšanu un uzraudzību un lūdz Augsto pārstāvi, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar Komisiju, sākt to īstenošanu.

Pastāvīga strukturēta sadarbība (PESCO)

6. Lai šodienas sarežģītajā ģeopolitiskajā vidē nostiprinātu Eiropas drošību un aizsardzību, Padome piekrīt, ka ir jāturpina darbs pie iekļaujošas pastāvīgas strukturētās sadarbības (PESCO), kura balstīta uz modulāru pieeju. Tai vajadzētu būt atvērtai visām dalībvalstīm, kas vēlas uzņemties stingras nepieciešamās saistības un atbilst kritērijiem, pamatojoties uz Līguma 42. panta 6. punktu un 46. pantu un 10. protokolu. Padome atzīst, ka PESCO varētu būtiski sekmēt vērienīgo ES mērķu sasniegšanu, tostarp attiecībā uz vissarežģītākajām misijām, un ka tas varētu veicināt dalībvalstu aizsardzības spēju attīstību un nostiprināt Eiropas aizsardzības sadarbību, vienlaikus pilnīgi izmantojot Līgumus. Tā norāda, ka visas spējas, kas tiks izstrādātas, izmantojot PESCO, paliks dalībvalstu atbildībā un to darbība – dalībvalstu ziņā. Padome atgādina, ka dalībvalstu rīcībā ir viens spēku kopums, ko tās var izmantot citos satvaros. Uzsverot dalībvalstu atbildību un kompetenci aizsardzības jomā, Padome uzsver, ka PESCO vajadzētu palīdzēt stimulēt jaunus uz līdzdarbību balstītus centienus, sadarbību un projektus.

7. Šajā nolūkā Padome aicina dalībvalstis ar EĀDD un Eiropas Aizsardzības aģentūras atbalstu turpināt strādāt, lai sīkāk apsvērtu un izstrādātu:

- vienošanos par vienotu izpratni par kopīgajām saistībām, mērķiem un kritērijiem, pamatojoties uz attiecīgajiem Līguma noteikumiem, kā arī par pārvaldības modeli;
- iespējamus projektus un iniciatīvas, ko dalībvalstis vēlas izvērst, izmantojot PESCO, tostarp modulārā veidā un vienlaikus izmantojot esošus projektus un uzņemoties jaunas saistības aizsardzības ieguldījumu jomā, lai novērstu konstatētos trūkumus un pievērstos ES un dalībvalstu prioritātēm spēju jomā; uzlabotu savu bruņoto spēku izvietojamību un operacionālo pieejamību; un palielinātu savu sadarbības spēju, ko panāktu, apvienojot un koplietojot pastāvošās spējas.

Šis darbs tiktu izmantots, gatavojot ziņojumu Padomei un Augstajai pārstāvei un Padomes lēmumu par PESCO izveidi.

8. Pieņemot zināšanai, ka tās ir neatkarīgas iniciatīvas, Padome tomēr uzsver nepieciešamību apsvērt iespējamās saiknes starp PESCO un saskaņoto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (CARD). Padome atzīst, ka ir jāpieliek lielākas pūles, lai izpētītu iespējamo saikni ar Komisijas priekšlikumiem par Eiropas aizsardzības fonda izveidi, tostarp to, kā PESCO projekti un iniciatīvas varētu gūt labumu no tā mehānismiem; tas būs atkarīgs no turpmākiem lēmumiem, kas jāpieņem par fonda izveidi un galīgo struktūru.

9. Padome vienojas vēlreiz atgriezties pie šā jautājuma 2017. gada maijā, lai sniegtu turpmākus politiskus norādījumus par iespējamo lēmumu pieņemšanu.

Saskaņotais ikgadējais pārskats par aizsardzību (CARD)

10. Padome pauž gandarījumu par darbu, kas sākts, lai izstrādātu dalībvalstu virzīto CARD principus un darbības jomu nolūkā padziļināt sadarbību aizsardzības jomā, tostarp sekmējot spēju attīstību, kas vērsta uz trūkumu novēršanu, un nodrošināt aizsardzības izdevumu plānu optimālāku izmantošanu, tostarp to saskaņotību. Tā uzsver, cik svarīgi ar CARD palīdzību ir attīstīt strukturētāku veidu, kā īstenot galvenās Eiropai vajadzīgās spējas, balstoties uz lielāku pārredzamību, politisko redzamību un dalībvalstu apņēmību, vienlaikus izvairoties no tā, ka dalībvalstis un ES iestādes pieliek nevajadzīgas papildu administratīvās pūles. Padome uzsver, ka ir jānodrošina saskaņotība starp CARD un NATO aizsardzības plānošanas procesu gadījumos, kad prasības pārklājas, vienlaikus atzīstot abu organizāciju atšķirīgo būtību un to attiecīgos pienākumus. Padome uzsver, ka CARD kā visaptverošam instrumentam ir jābalstās uz pastāvošajiem procesiem un instrumentiem un tie jāizmanto pēc iespējas labāk, un CARD būtu jāizstrādā, pēc iespējas vairāk balstoties uz pieejamo informāciju, kas iegūta ar šo procesu un instrumentu palīdzību.

11. Padome akcentē, ka CARD tiktu īstenots, ievērojot brīvprātības principu un pilnībā ievērojot dalībvalstu prerogatīvas un saistības aizsardzības jomā, tostarp, ja tas piemērojams, kolektīvās aizsardzības jomā, un to aizsardzības plānošanas procesus, un ņemot vērā ārējos draudus un drošības problēmjautājumus visā ES.

Padome uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt Eiropas spēju jomai lielāku pārredzamību un politisko redzamību. Šajā sakarībā tā uzsver, ka CARD būtu jāsniedz visaptverošs izvērtējums par jautājumiem saistībā ar spējām, sekmējot Padomes politisko norādījumu sniegšanu. Padome tādēļ īpaši norāda, ka CARD būtu jāpalīdz dalībvalstīm realizēt kritiskās spējas, jo īpaši balstoties uz spēju prioritātēm, par kurām vienojās ES Spēju attīstības plānā. Tam būtu arī jānodrošina dalībvalstīm forums, kurā tās koordinētu un apspriestu savu valsts aizsardzības plānošanu – tostarp aizsardzības izdevumu plānus, ņemot vērā saistības, kuras Eiropadome uzņēmas 2016. gada decembrī, – strukturētākā veidā, balstoties uz brīvprātīgiem pasākumiem, kas noteikti politikas satvarā sistemātiskai un ilgtermiņa sadarbībai aizsardzības jomā. Lai arī tiek ņemts vērā, ka tās ir neatkarīgas iniciatīvas, darbs saistībā ar

CARD būtu jāveic saskaņoti ar Eiropas aizsardzības rīcības plāna īstenošanu.

12. Padome pauž gandarījumu par ideju rīkot regulāras un speciālas aizsardzības ministru sanāksmes – sākotnēji reizi divos gados un, ja tā nolems, biežāk. Viena no svarīgākajām funkcijām saistībā ar CARD būtu jāveic EAA, proti, aizsardzības ministriem paredzētā rakstiskā ziņojumā jāsniedz visaptverošais objektīvais izvērtējums kopā ar analīzi, un vienlaikus tai būtu pilnībā jāizmanto pastāvošie instrumenti un jāveic arī CARD sekretariāta funkcijas.

13. Padome vienojas par iepriekš izklāstītajiem CARD parametriem un aicina Augsto pārstāvi / Aģentūras vadītāju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm līdz jūnijam izstrādāt sīkākus priekšlikumus par CARD darbības jomu, metodēm un saturu, jo īpaši attiecībā uz mijiedarbību ar dalībvalstīm, lai līdz 2017. gada beigām sagatavotu CARD izveidi. Pirmais pilnīgais CARD būtu jāīsteno 2018. gadā, jo īpaši balstoties uz pārskatītajām Spēju attīstības plāna prioritātēm, kā arī citiem pastāvošiem procesiem un instrumentiem.

Civilo spēju attīstīšana

14. Padome uzsver, ka ir svarīgi ātri virzīt uz priekšu darbu ar civilo spēju attīstīšanu. Tā ir vienisprātis par to, ka ir jāuzlabo spēja reaģēt, lai nodrošinātu, ka tiek efektīvāk, ātrāk un elastīgāk nosūtītas civilās KDAP misijas, kam ir nozīmīga loma kā ES visaptverošās pieejas pilāram. Šajā kontekstā Padome atzīmē notiekošās diskusijas, tostarp arī par rezerves spējām, iepriekš izveidotām specializētām ekspertu grupām un policijas un/vai citu profesionālo kategoriju kontingentiem, kā arī Civilās reaģēšanas vienības (CRV) mehānisma pārskatīšanu. Tā lūdz Augsto pārstāvi un attiecīgā gadījumā Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm nākt klajā ar konkrētiem priekšlikumiem par reaģēšanas spēju uzlabošanu, lai tos varētu apstiprināt pirms jūnija Eiropadomes. Tā ir vienisprātis arī par to, ka ir tālāk jāpārskata Feirā noteiktās civilo KDAP misiju prioritārās jomas. Padome uzsver, ka arī šajā jomā svarīgas ir stiprākas ES un ANO sinerģijas, papildināmība un sadarbība. Pie šiem jautājumiem tā vēlreiz atgriezīsies maijā.

Īstenošana dažādās citās jomās

15. Padome cer uz to, ka ātri tiks pabeigts likumdošanas darbs ar priekšlikumu grozīt Stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu; tas būs nozīmīgs ieguldījums, kas ļaus ES efektīvi, atbildīgi un raiti nodrošināt spēju veidošanu. Padome atgādina savus 2016. gada novembra secinājumus par to, ka ir pilnībā jāaptver visas prasības, lai turpinātu atbalstīt partnervalstu centienus krīzes novērst un pārvarēt patstāvīgi, tostarp kontekstā ar KDAP misijām bez izpildes pilnvarām. Šajā kontekstā tā aicina turpināt notiekošo sagatavošanas darbu ar nolūku apzināt vajadzības, kas saistītas ar spēju veidošanu drošības un attīstības atbalstam (CBSD). Padome atgādina par CBSD elastīgo ģeogrāfisko tvērumu un aicina apzināt un izstrādāt jaunus projektus. Padome arī atgādina par savu priekšlikumu strādāt pie speciāla instrumenta spēju veidošanas nodrošināšanai. Pie CBSD jautājuma Padome vēlreiz atgriezīsies 2017. gada maijā.

16. Padome atzinīgi vērtē sākotnējās pārdomas un gaida turpmāku darbu ar mērķi stiprināt ES ātrās reaģēšanas instrumentu kopuma, tostarp ES kaujas vienību, atbilstīgumu, izmantojamību un izvietojamību, jo īpaši, lai stiprinātu to modularitāti, sagatavošanu un efektīvu finansējumu. Šajā darbā būtu tālāk jāapsver konkrēta kārtība, noteikumi par kopīgām izmaksām un citi finanšu noteikumi attiecībā uz ātras reaģēšanas operācijām kopumā un konkrēti attiecībā uz ES kaujas vienībām.

Pie šā jautājuma Padome vēlreiz atgriezīsies maijā, balstoties uz konsolidētajiem priekšlikumiem, ko Augstā pārstāve iesniegs, rūpīgi apspriežoties ar dalībvalstīm. Kas attiecas uz finanšu aspektiem, šie priekšlikumi varētu dot ieguldījumu "Athena" mehānisma visaptverošajā pārskatīšanā, ko paredzēts veikt līdz 2017. gada beigām un apspriest attiecīgajā satvarā.

17. Padome atkārtoti norāda, ka, pienācīgi ievērojot ES iestāžu sistēmu, lēmumu pieņemšanas autonomiju un iekļaušanas principu, ir svarīgi sadarboties ar tās partneriem, jo īpaši ar ANO, NATO, EDSO, Āfrikas Savienību, Arābu valstu līgu un ASEAN, kā arī ar stratēģiskajiem partneriem un citām partnervalstīm mūsu apkaimē un plašākā apkārtnē. Šajā sakarā Padome atgādina, ka KDAP partnerības ir jāvirza uz priekšu, un aicina Augsto pārstāvi pirms 2017. gada maija iesniegt iespējamus variantus stratēģiskākai pieejai KDAP partneriem – kā izklāstīts Padomes 2016. gada novembra secinājumos.

18. Padome atzinīgi vērtē pārskatīšanu un organizatoriskos pasākumus, kas veikti, lai veicinātu labāku ES civilmilitāru uz izlūkdatiem balstītu situācijas apzināšanos ar nolūku nodrošināt informāciju stratēģiskai prognozei. Tā atbalsta to, lai tiktu veikti turpmāki pasākumi, gatavojoties turpmāk palielināt personāla, loģistikas un infrastruktūras apjomu, ja tas tiks uzskatīts par nepieciešamu, un jūnijā atkal atgriezīsies pie šā jautājuma.

19. Atgādinot, ka ir laikus, līdz 2018. gada pavasarim, jāīsteno Spēju attīstības plāna pārskatīšana, Padome atzinīgi vērtē to, ka EAA gatavo priekšlikumus par ES spēju attīstības procesa uzlabošanu. Šajā sakarā tā arī atzinīgi vērtē darbu, kas tiek veikts ar prasību kataloga pārskatīšanu. EAA ietvaros dalībvalstu veiktais darbs ar spēju prioritātēm, visaptverošām pētniecības un tehnoloģiju prioritātēm un svarīgākajām stratēģiskajām darbībām palīdzēs virzīt turpmākos ieguldījumus un nodrošināt Eiropas aizsardzības rīcības plāna īstenošanai vajadzīgo informāciju. Padome arī atgādina, ka ir ātri jāīsteno Eiropas Aizsardzības aģentūrā virzītais darbs, kas saistīts ar kritiskajiem veicinātājfaktoriem un piegādes drošību, balstoties uz dalībvalstu politisko apņemšanos un vienošanos par konkrētām programmām vai nozarēm.

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319
press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press